

E-knjige po naročilu – odpiranje dostopa do gradiva za
evropske uporabnike spleta

PROJEKT EODOPEN IN ODPIRANJE DOSTOPA DO DIGITALIZIRANEGA GRADIVA

Andreja Hari
andreja.hari@nuk.uni-lj.si

17. november 2022

- Trajanje projekta: 1. 11. 2019–31. 10. 2024
- Konzorcij projekta: 15 partnerjev iz 11 evropskih držav
- Financer: Evropska komisija, Program Ustvarjalna Evropa, EACEA 34/2018
www.eodopen.eu
www.nuk.uni-lj.si/storitve/eodopen/o_projektu

Problemi, ki jih naslavlja projekt:

- večina tiskanih publikacij, ustvarjenih v 20. in 21. stoletju, je avtorsko zaščiteneh → **pridobivanje dovoljenj za digitalizacijo in prosto objavo**;
- digitalizirane publikacije so običajno dostopne v PDF formatu, ki ni prijazen uporabi na mobilnih napravah → **prilagajanje novejšim formatom**;
- digitalizirane publikacije niso dostopne v formatih, ki so prilagodljivi potrebam slepih in slabovidnih uporabnikov → **prilagajanje potrebam**.

- NUK v sklopu projekta vodi delovno skupino: Dostavne oblike digitaliziranega gradiva za posebne namene
- Aktivnosti skupine:
  - 1. Razvoj smernic in priporočil za dostopne formate
  - 2. Evalvacija izbranih datotečnih formatov in rešitve za implementacijo
  - 3. Priprava učnega gradiva o alternativnih formatih za usposabljanje knjižničarjev

DELIVERABLE D11

Project Acronym: EODOPEN
 Grant Agreement Number: 607666-CREA-1-2019-1-AT-CULT-COOP2
 Project Title: EODOPEN | eBooks-On-Demand-Network
 Opening Publications for European Netizens
 Project website: <https://eodopen.eu/>

Guidelines and recommendations for the provision of alternative and special formats based on the survey on special needs of users and technical requirements

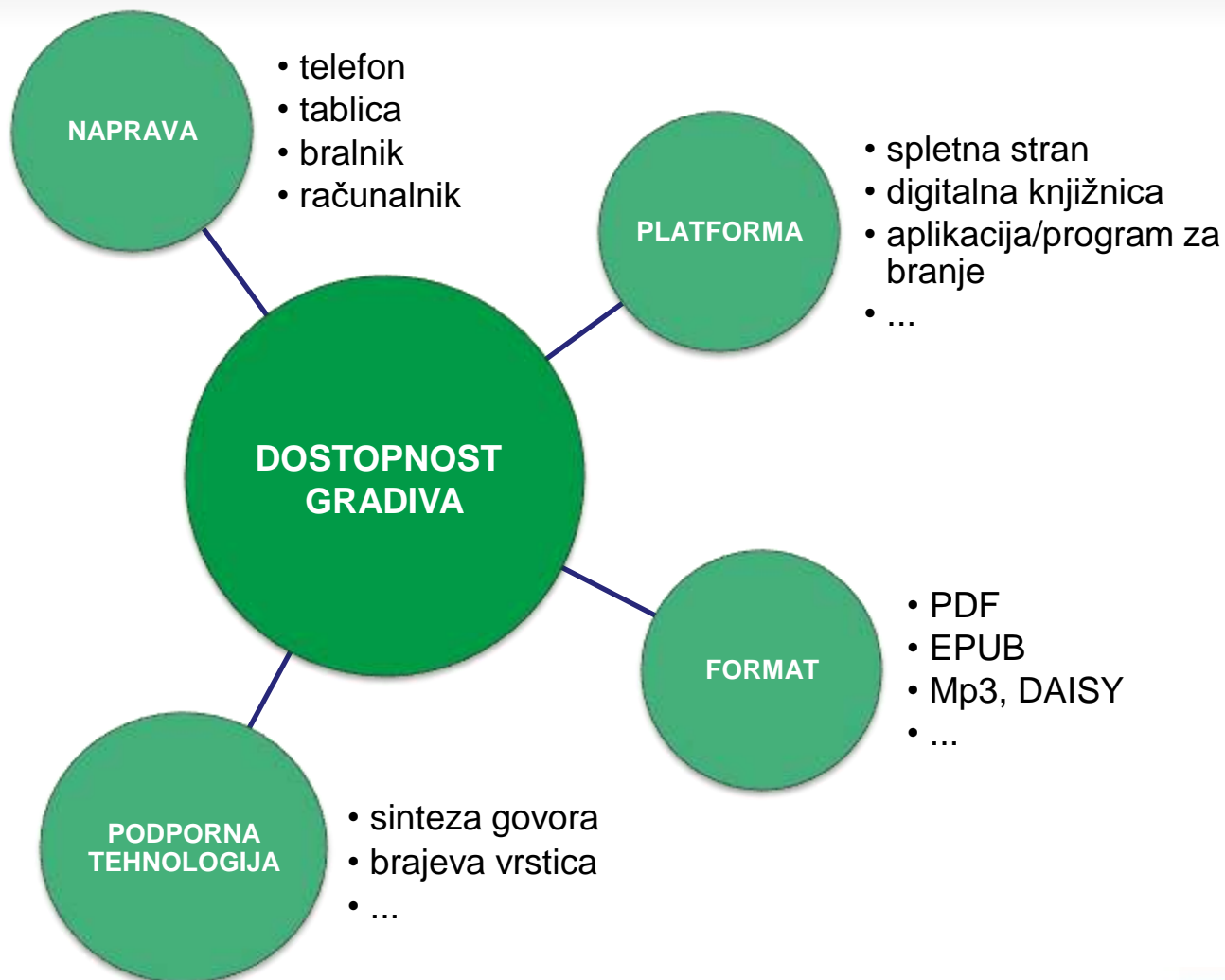
Author(s):

Alenka Kavčič – Čolič
 Tina Glavič
 Andreja Hari
 Constantin Lehenmeier
 Piotr Kożurno

Project Co-funded by the Creative Europe Programme of the European Union		
Dissemination Level		
P	Public	X
C	Confidential, only for members of the project partners and the Commission Services	

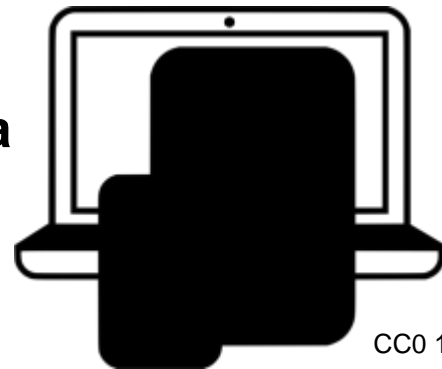

Dostopnost digitalnega gradiva

- priprava gradiva na digitalizacijo
  - avtorske pravice
  - zajem oziroma preslikava gradiva v digitalno obliko
  - vnos metapodatkov
  - **obdelava skenogramov**
  - **optična prepoznavna znakov (OCR)**
  - izdelan dostavni format (pretežno PDF)
-
- **postprodukcija ali prilagajanje končnega formata**

Kvaliteta končnega rezultata digitalizacije?

CC0 1.0

- Formati naj bodo čim širše dostopni na raznih napravah, brani s pomočjo raznih programov ali aplikacij in podpirajo rabo podporne tehnologije.
  - NUK v okviru projekta EODOPEN od leta 2021 ustvarja testno zbirko prilagojenih digitaliziranih del v formatu EPUB.
  - Trenutno število publikacij: 17 (nov. 2022)
  - Ob izdelavi se upošteva standarde in priporočila ter preverja dostopnost.
  - Omogočena personalizacija in vizualne prilagoditve besedila.
- Dostop do del: www.dlib.si/sh/93BBB6D9
  - Več o prilagajanju v format EPUB: <https://www.nuk.uni-lj.si/storitve/eodopen/epub>

IV. NAUČIMO SE GOSPODARITI S ČASOM

Zdravila za kronično primanjkovanje časa

»Zmanjkuje mi časa,« »Nimam dovolj časa,« je tožba, ki jo slišimo dandanes zelo pogosto. Vsem, mladim in starim, se stalno kam mudi, zadnji hip delajo stvari, ki bi jih mogli imeti že zdavnaj opravljene. Tudi dijaki v tem niso izjema, saj so dokaj obremenjeni z delom — 5, 6 in več ur pouka dnevno, pri nekaterih kar dolga pot v šolo, priprava na šolo, pomoč doma, in komaj ostane še kaj prostega časa.

Vsakdo ima sicer na razpolago enakih 24 ur dnevno, vidimo pa, da nekateri dijaki kar dobro »vozijo« v šoli, obenem pa jim ostaja časa še za druge dejavnosti in ne delajo vtisa, da bi bili z delom preobremenjeni. Ali se lahko od takih dijakov česa naučimo?

V neki anketi smo povprašali vrsto dijakov, kako uporabljajo čas za učenje. Pokazale so se zanimive razlike med uspešnimi in neuspešnimi dijaki. Pri uspešnih dijakih smo bolj pogosto zasledili naslednje odgovore:

— pogosteje planirajo čas za učenje,

NAUČIMO SE GOSPODARITI S ČASOM

Zdravila za kronično primanjkovanje časa

»Zmanjkuje mi časa,« »Nimam dovolj časa,« je tožba, ki jo slišimo dandanes zelo pogosto. Vsem, mladim in starim, se stalno kam mudi, zadnji hip delajo stvari, ki bi jih mogli imeti že zdavnaj opravljene. Tudi dijaki v tem niso izjema, saj so dokaj obremenjeni z delom — 5, 6 in več ur pouka dnevno, pri nekaterih kar dolga pot v šolo, priprava na šolo, pomoč doma, in komaj ostane še kaj prostega časa.

Vsakdo ima sicer na razpolago enakih 24 ur dnevno, vidimo pa, da nekateri dijaki kar dobro »vozijo« v šoli, obenem pa jim ostaja časa še za druge dejavnosti in ne delajo vtisa, da bi bili z delom preobremenjeni. Ali se lahko od takih dijakov česa naučimo?

V neki anketi smo povprašali vrsto dijakov,

IV. Naučimo se gospodariti s časom

Zdravila za kronično primanjkovanje časa

»Zmanjkuje mi časa,« »Nimam dovolj časa,« je tožba, ki jo slišimo dandanes zelo pogosto. Vsem, mladim in starim, se stalno kam mudi, zadnji hip delajo stvari, ki bi jih mogli imeti že zdavnaj opravljene. Tudi dijaki v tem niso izjema, saj so dokaj obremenjeni z delom - 5, 6 in več ur pouka dnevno, pri nekaterih kar dolga pot v šolo, priprava na šolo, pomoč doma, in komaj ostane še kaj prostega časa.

IV. Naučimo se gospodariti s časom

Zdravila za kronično primanjkovanje časa

»Zmanjkuje mi časa « »Nimam dovolj časa « je tožba ki jo slišimo dandanes zelo pogosto. Vsem mladim in starim se stalno kam mudi zadnji hip delajo stvari ki bi jih mogli imeti že zdavnaj opravljene. Tudi dijaki v tem niso izjema saj so dokaj obremenjeni z delom - 5 6 in več ur pouka dnevno pri nekaterih kar dolga pot v šolo priprava na šolo pomoč doma in komaj ostane še kaj prostega časa.

IV. Naučimo se gospodariti s časom

Zdravila za kronično primanjkovanje časa

»Zmanjkuje mi časa,« »Nimam dovolj časa,« je tožba, ki jo slišimo dandanes zelo pogosto. Vsem, mladim in starim, se stalno kam mudi, zadnji hip delajo stvari, ki bi jih mogli imeti že zdavnaj opravljene. Tudi dijaki v tem niso izjema, saj so dokaj obremenjeni z delom - 5, 6 in več ur pouka dnevno, pri nekaterih kar dolga pot v šolo, priprava na šolo, pomoč doma, in komaj ostane še kaj prostega časa.

IV. Naučimo se gospodariti s časom

Zdravila za kronično primanjkovanje časa

»Zmanjkuje mi časa,« »Nimam dovolj časa,« je tožba, ki jo slišimo dandanes zelo pogosto. Vsem, mladim in starim, se stalno kam mudi, zadnji hip delajo stvari, ki bi jih mogli imeti že zdavnaj opravljene. Tudi dijaki v tem niso izjema, saj so dokaj obremenjeni z delom - 5, 6 in več ur pouka dnevno, pri nekaterih kar dolga pot v šolo, priprava na šolo, pomoč doma, in komaj ostane še kaj prostega časa.8

Ustvarjajmo dostopne publikacije za vsakogar!

CC0 1.0

Hvala za vašo pozornost.

Andreja Hari

andreja.hari@nuk.uni-lj.si

01 2001 119